

V zadevi Rojnik v. Slovenija

je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretja sekcija) v senatu, ki so ga sestavljali:

gospod J. **Hedigan**, *Predsednik senata*

gospod B.M. **Zupančič**,

gospod L. **Caflisch**,

gospa M. **Tsatsa-Nikolovska**,

gospod E. **Myjer**,

gospod **David Thór Björgvinsson**,

gospa I. **Ziemele**, *sodniki*,

in gospod V. **Berger**, *sodni tajnik*,

po posvetovanju za zaprtimi vrati 9. marca 2006,

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 75697/01) proti Republiki Sloveniji, ki jo je pri Sodišču na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: Konvencija) 23. julija 2001 vložil slovenski državljani gospod Anton Rojnik (v nadaljevanju: pritožnik).

2. Pritožnika so zastopali odvetniki iz odvetniške pisarne Verstovšek. Slovensko vlado (v nadaljevanju: Vlada) je zastopal njen zastopnik gospod L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnik je na podlagi prvega odstavka 6. člena Konvencije zatrjeval, da je bilo trajanje postopka pred domačimi sodišči, v katerih je bil udeležen kot stranka, predolgo. Navajal je tudi pomanjkanje učinkovitega domačega pravnega sredstva v zvezi s predolgim trajanjem sodnega postopka (13. člen Konvencije).

4. Dne 16. septembra 2003 je Sodišče odločilo, da o pritožbi glede dolgega trajanja postopka in glede pomanjkanja učinkovitih pravnih sredstev v zvezi s tem obvesti Vlado. V skladu s tretjim odstavkom 29. člena Konvencije je odločilo, da hkrati odloči o dopustnosti pritožbe in o utemeljenosti zadeve.

DEJSTVA

1. Pritožnik je bil rojen leta 1960 in živi v Žalcu.

2. Pritožnik se je 4. marca 1995 poškodoval v avtomobilski nesreči. Povzročitelj nesreče je bil zavarovan pri zavarovalnici ZT.

3. Dne 13. avgusta 1996 je pritožnik proti ZT vložil tožbo pri Okrožnem sodišču v Celju in zahteval odškodnino v višini 7.488.140 SIT (približno 31,200 EUR (eurov)) za utrpele poškodbe.

Na nedoločen datum leta 1997 je bil sodnik, ki je presojal o zadevi, imenovan za sodnika pri Višjem sodišču v Celju, zadeva pa je bila dodeljena drugemu sodniku.

Med 5. novembrom 1996 in 22. januarjem 1999 je pritožnik vložil tri prošnje za določitev naroka za obravnavo.

Med 27. aprilom 1997 in 18. junijem 2001 je pritožnik vložil štirinajst pripravljalnih spisov in /ali predlogov dokazov.

Od šestih narokov za obravnavo med 27. januarjem 1998 in 26. junijem 2001 ni bil noben preložen na zahtevo pritožnika.

Med postopkom je sodišče določilo dva izvedenca medicinske stroke in izvedenca za področje prometa. Sodišče je določenega izvedenca za promet med postopkom zamenjalo in določilo novega.

Na zadnji obravnavi je sodišče odločilo, da bo sodbo izdalo pisno. Sodba, ki je deloma ugodila zahtevam pritožnika, je bila pritožniku vročena 10. decembra 2001.

1. Dne 17. decembra 2001 se je pritožnik pritožil na Višje sodišče v Celju. ZT se je tudi pritožila.

Dne 19. februarja 2002 je sodišče zahtevalo, da sodišče prve stopnje spremeni sodbo delu, ki se nanaša na kazenske obresti.

Dne 3. junija 2003 je sodišče prve stopnje popravilo sodbo.

Dne 10. junija 2003 se je pritožnik pritožil.

Dne 27. januarja 2005 je sodišče zavrnilo pritožbo pritožnika in deloma ugodilo pritožbi ZT, ter znižalo višino dosojene odškodnine.

Odločba sodišča je bila pritožniku vročena 28. februarja 2005.

1. Dne 10. marca 2005 je pritožnik vložil pritožbo na Vrhovno sodišče.

Postopek še ni zaključen.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. in 13. ČII. LENA KONVENCIJE

1. Pritožnik se je pritožil zaradi nerazumno dolgega trajanja postopka. Skliceval se je na prvi odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče.«

2. Vsebinsko je pritožnik nadalje navajal, da pravna sredstva, ki so v Sloveniji na voljo za pospešitev nerazumno dolgih sodnih postopkov, niso učinkovita. 13. člen Konvencije določa da:

»Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.«

A. Dopustnost

3. Vlada se je sklicevala na to, da niso bila izčrpana domača pravna sredstva.

4. Pritožnik je izpodbijal to navedbo in trdil, da pravna sredstva, ki so bila na voljo, niso bila učinkovita.

5. Sodišče ugotavlja, da je obravnavana pritožba podobna zadevam *Belinger* in *Lukenda* (*Belinger v. Slovenija* (odl.), št. 42320/98, 2. oktober 2001, in *Lukenda v. Slovenija*, št. 23032/02, 6. oktober 2005). V omenjenih zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade o neizčrpanju domačih pravnih sredstev, saj je ugotovilo, da pravna sredstva, ki jih je pritožnik imel na voljo, niso bila učinkovita. Sodišče opozarja na ugotovitve v zadevi *Lukenda*, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitega delovanja sodnega sistema.

6. Kar se tiče obravnavane zadeve, Sodišče ugotavlja, da Vlada ni predložila nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi moralo Sodišče to zadevo obravnavati drugače od uveljavljene sodne prakse.

7. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu tretjega odstavka 35. člena Konvencije. Prav tako ni nedopustna iz katerih koli drugih razlogov. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

B. Utemeljenost

1. *1. Prvi odstavek 6. člena*

8. Obdobje, ki ga je potrebno pri tem upoštevati se je začelo 13. avgusta 1996, na dan, ko je pritožnik vložil pritožbo pri Okrožnem sodišču v Celju in še vedno traja. Upoštevano obdobje je torej trajalo več kot osem let na treh stopnjah sojenja.

9. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in vpletenih oblasti ter presoje, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika (gl. med drugim *Frydlender v. Francija* [GC], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-VII).

10. Po proučitvi vsega predloženega gradiva in ob upoštevanju veljavne sodne prakse je Sodišče prišlo do zaključka, da je bilo trajanje postopka v obravnavani zadevi predolgo in ni izpolnilo zahteve po pravici do sojenja v razumnem roku.

Prišlo je torej do kršitve prvega odstavka 6. člena.

1. 2. 13. Člen

1. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen Konvencije zahteva, da se zagotovi učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi za zatiranje kršitev zahteve po sojenju v razumnem roku iz prvega odstavka 6. člena (gl. *Kudła v. Poljska* [GC], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče ugotavlja, da je navedbe in trditve Vlade zavrnilo že v prejšnjih zadevah (gl. *Lukenda*, naveden zgoraj) in ne vidi razloga, da bi v obravnavani zadevi prišlo do drugačnega zaključka.

2. Zato Sodišče meni, da je v obravnavani zadevi prišlo do kršitve 13. člena zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v domačem pravu, s katerim bi pritožnik mogel pridobiti odločbo, na podlagi katere bi lahko uveljavljal svojo pravico do sojenja v razumnem roku, kot to določa prvi odstavek 6. člena.

III. UPORABA 41. ČIV. LENA KONVENCIJE

3. 41. člen Konvencije določa, da:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.«

A. Škoda

4. Pritožnik je zahteval 15.000 EUR (eurov) za nepremoženjsko škodo.

5. Vlada je zahtevku oporekala.

6. Sodišče ocenjuje, da je pritožnik gotovo utrpel nepremoženjsko škodo. Po prostem preudarku mu po tej postavki Sodišče prisoja odškodnino v višini 4.800 EUR (eurov).

B. Stroški

7. Pritožnik je zahteval tudi približno 1.250 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

8. Vlada je zahtevku oporekala po višini.

9. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov le, če dokaže, da so dejansko nastali, da so bili potrebni in da so razumno visoki. Sodišče ugotavlja, da so pritožnikovi odvetniki, ki so zastopali tudi pritožnika v zadevi Lukenda (navedeni zgoraj), vložili približno 400 pritožb, ki so, razen dejstev, praktično enake kot obravnavana. Zato Sodišče v obravnavani zadevi ob upoštevanju podatkov, s katerimi razpolaga, in na podlagi prej navedenih meril ocenjuje, da je pritožniku razumno prisoditi znesek 1.000 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

C. Zamudne obresti

1. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, kateri se dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaš*a, da je pritožba dopustna;

2. *razsoja*, da je pršlo do kršitve prvega odstavka 6. č3. lena Konvencije;

4. *razsoja*, da je prišlo do kršitve 13. č5. lena Konvencije;

6. *razsoja*,

(a) da mora tožena država v treh mesecih od dne, ko postane sodba pravomoč(b) na v skladu z drugim odstavkom 44. č(c) lena Konvencije, plač(d) ati pritožniku 4.800 EUR (štiri tisoč(e) osem sto eurov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč(f) eurov) za stroške postopka, zvišano za morebitni davek;
(g) da se po izteku omenjenih treh mesecev in do plač(h) ila, na navedene zneske obrač(i) unajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, kateri se prištejejo tri odstotne toč(j) ke;

7. *zavrne* v preostalem delu pritožnikov zahtevkov po pravič8. nem zadošč9. enju.

Spisano v angleščini in notificirano v pisni obliki 30. marca 2006 v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Vincent Berger		John Hedigan
Sodni tajnik		Predsednik senata